

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
Rikoksentorjunta ja seuraamukset

Pöytäkirja

27.9.2023

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamistyöryhmän 25. kokous

Aika 25.9.2023 klo 9.30–11.30

Paikka Teams

Osallistujat Juho Martikainen, Maiju Kolehmainen, Riitta Haapasaari, Niina Huotari, Konsta Arvelin, Inka Grönqvist, Jaakko Haaparanta, Sakari Haataja, Niina Kallio-Nordlund, Jere Lumme, Mari Palmqvist, Antti Sundberg, Sami Tolsa

1 Tietojärjestelmähankkeen tilanne

Tietojärjestelmähankkeen tilanteeseen ei päivitettävää edelliskertaan nähden.

2 Menettämisseuraamus

Sovittiin, että laaditaan verkkoviestin hävittämisen täytäntöönpanosta oma säännöksensä.

3 Rikosvahinkokorvausten takautuminen ja takaisinperintä

Rikosvahinkolaki

31 § Valtion takautumisoikeus

Keskusteltiin pykäläluonnoksen 2 momentista. Ehdotusta poistaa momentista vilpillisen ja vilpittömän mielen erottelu pidettiin hyvänä. Todettiin, että valtion takautumisoikeus poistuu, jos vahingonkärsijä on jo saanut maksun muuta kautta kuin Valtiokonttorin maksamana korvauksena, eli esimerkiksi silloin, kun vahingossa vastuussa oleva on suorittanut hakijalle korvausta.

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Näissä tapauksissa ORK on käynnistänyt aiheettoman korvauksen takaisinperinnän. Todettiin, että on selkeyden vuoksi tarpeen säätää erikseen siitä, että näissä tapauksissa ei vahingosta vastuussa olevan maksaman korvauksen osalta valtiolla ole takautumisoikeutta.

32 § Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpano

Todettiin pykäläluonnoksen olevan kunnossa. Pykälän sijaintia arvioidaan vielä. Voimassa olevasta säännöksestä kumotaan viimeinen virke tarpeettomana.

32 a § Ilmoitus Oikeusrekisterikeskukselle

Todettiin pykäläluonnoksen olevan kunnossa.

32 b § Valtion puhevallan käyttäminen ja täytäntöönpanosta huolehtiminen

Keskusteltiin vahingosta vastuussa olevalle lähetettävästä ilmoituksesta ja valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen täytäntöönpanosta. Nykymenettelyssä ORK lähettää kaikissa tapauksissa ilmoituksen vireillä olevasta rikosvahinkokorvausasiasta maksuvelvolliselle, joka tarkoittaa maksutilaisuuden varaamista eräpäivätietoineen. Todettiin, että erillinen ilmoitus on tarpeen tehdä jatkossakin. Ilmoituksen yhteydessä ORK:lle esitetään usein korvausta koskevia väitteitä, joiden käsittely on tarkoituksenmukaisinta tässä vaiheessa.

Ilmoituksen ja maksutilaisuuden varaamisen jälkeen rikosvahinkoasioissa, joissa takautumisoikeuteen perustuvaa saamista koskevassa asiassa ei ole taustalla lainvoimaista vahingonkorvaustuomiota (ja jos maksuvelvollinen ei suorita saatavaa), ORK voi nostaa asiasta kanteen käräjäoikeudessa (pykäläluonnoksen 2 momentti).

Jos taustalla on jo vahingonkorvaustuomio ja maksuvelvollinen ei maksutilaisuuden varaamisesta huolimatta suorita korvausta, etenee asia sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaiseen perintään. Vastaavalla tavalla menetellään alun perin ei-tuomioon perustuvissa asioissa siinä vaiheessa,

kun lainvoimainen vahingonkorvaustuomio on saatu, jos maksuvelvollinen ei suorita saatavaa.

32 c § Perintätoimista luopuminen

Keskusteltiin säännökseen kirjattavista luopumisperusteista. Arvioitiin 1 kohdan osalta, että ikä, terveydentila ja muut henkilökohtaiset olosuhteet voitaisiin siirtää perustelutekstiin esimerkeiksi harkinnassa huomioon otettavista seikoista. Katsottiin, että arvio perinnän johtamisesta tulokseen sekä peruste riittävästä näytöstä ja kustannus-hyöty-peruste mahdollistaisivat riittäväällä tavalla vahingosta vastuussa olevan henkilökohtaisten seikkojen huomioinnin. Lisäksi pidettiin tarpeellisena lisätä 1 kohtaan, että perinnästä voitaisiin luopua, jos se ei ilmeisesti johtaisi tulokseen.

Lisäksi keskusteltiin 2 kohdasta, että jos vahingosta vastuussa olevan henkilöllisyyttä ei voida selvittää, ei tulisi tehdä lopullista perinnästä luopumista vaan säilyttää mahdollisuus avata asia tarvittaessa myöhemmin. Sovittiin, että perusteen muotoilua täsmennetään tämän pohjalta.

Myös 3 kohdan perusteella perintätoimista luopuessa tulisi olla mahdollisuus avata asia myöhemmin, jos riittävää näyttöä maksuvaatimuksen tueksi tulisi myöhemmin mahdollisesti ilmi. Lisäksi pidettiin tarpeellisena täsmentää muotoilua niin, että perinnästä voitaisiin harkinnan mukaan luopua, jos näyttö jäisi todennäköisesti näyttämättä tuomioistuimelle. Sovittiin, että kohdan työstämistä jatketaan tältä pohjalta.

Todettiin 4 kohdasta, että asian käsittelyn jatkamisesta aiheutuva kustannusten selvää epäsuhta saatavan suuruuteen nähden eli kustannus-hyöty-suhdetta voitaisiin pyrkiä avaamaan perusteluissa.

Keskusteltiin mahdollisista rinnakkaisista prosesseista yleisessä tuomioistuimessa ja hallintomenettelyssä, kun luopumisesta tehtäisiin hallintopäätös. Päätöksessä olisi kysymys viranomaisaloitteisesta luopumisesta. Muutoksenhakumahdollisuutta ja oikeussuojan tarvetta luopumispäätökseen selvitetään ja sen käsittelyyn palataan seuraavassa kokouksessa.

42 § Korvauksen takaisinperintä ja 43 § Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano

Sovittiin, että säännökset muotoillaan niin, että ORK arvioi, onko takaisinperinnälle perusteita. Mahdollisuus kuitata aiheettomasti maksettu korvaus vastaisista korvaussuorituksista tulisi poistaa, sillä ORK:lle aiheuttaa ongelmia pitkä välivaihe odoteltaessa sitä, tuleeko Valtiokonttorilta mahdollisia täydennyksiä tai vähennyksiä vireillä oleviin korvauksiin. ORK:n takaisinperintäpäätös voitaisiin antaa Valtiokonttorille tiedoksi. Näin ollen oikaisuja tai vähennyksiä ei tehtäisi tulevista korvauksista, jos takaisinperintä on päätetty tehdä. Todettiin, että säännöksistä keskustellaan vielä Valtiokonttorin kanssa.

4 Sakkorekisteri

Todettiin, että pykäläluonnoksen ehdotukset olivat kunnossa. Todettiin, että katsotaan vielä 52 §:n osalta, että tiedonluovutuspykälä on kunnossa suhteessa Risen henkilötietolakiin.